

Powyższe rozważania odnoszą się również do ogromnego i stale rosnącego rynku usług sportowo-rekreacyjnych, który będzie miał coraz większe znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania całych gospodarek narodowych.

Piśmiennictwo

- BALICKI L., TYC W. (2002) Mikroekonomia. Wydawnictwo A-F-P, Jelenia Góra.
- GAJEWSKI S. (1997) Zachowania się konsumenta a współczesny marketing. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- GRATTON CH., TAYLOR P. (2000) Economics of Sport and Recreation. Spon Press, London.
- KRAMER J. (1997) Konsumpcja w gospodarce rynkowej. PWE, Warszawa.
- MAJCHRZAK K. (2002) Analiza zachowań konsumentów na polskim rynku turystycznym. [W:] S. BOSIACKI (red.) Gospodarka turystyczna w XXI wieku – stan obecny i perspektywy rozwoju. AWF, Poznań, 237-248.
- MARCISZEWSKA B. (1997) Marketing usług rekreacyjno-sportowych. COS, Warszawa.
- MIDDLETON V. (1996) Marketing w turystyce. PAPT, Warszawa.
- SAMUELSON P., NORDHAUS W. (1997) Ekonomia. PWN, Warszawa.
- SZCZEPAŃSKI J. (1981) Konsumpcja a rozwój człowieka. Wstęp do antropologicznej teorii konsumpcji. PWE, Warszawa.
- SZUBERT-ZARZECZNY U. (2002) Wykorzystanie teorii ekonomii w tworzeniu podstaw nauki o turystyce. [W:] S. BOSIACKI (red.) Gospodarka turystyczna w XXI wieku – stan obecny i perspektywy rozwoju. AWF, Poznań, 153-166.
- TILLMAN A. (1974) Program Book for Recreation Professionals. Nationals Press Books, Paolo Alto, California.
- ZYŚKO J. (2006) Rynek usług sportowo-rekreacyjnych – aspekty teoretyczne i praktyczne. [W:] J. KOSIEWICZ, K. OBODYŃSKI (red.) Turystyka i rekreacja – wymiary teoretyczne i praktyczne. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów, 377-387.

ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ О.БУТОВСЬКОГО НА РОЗВИТОК ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ

Поліна Водолазька, Любов Чеховська

Львівський державний університет фізичної культури

Постановка проблеми. Високий підйом суспільного руху в другій половині XIXст викликав підвищену активність у всіх

областях наукових знань, в тому числі і в області фізичного виховання.

О.Д. Бутовський був спеціалістом в області фізичної підготовки в армії і військово-навчальних закладах. Він, представляючи військове відомство Росії, не тільки був введений у перший склад Міжнародного Олімпійського Комітету, але і беручи участь у формуванні олімпійського руху Росії, представляв її на Олімпійських конгресах, брав участь безпосередньо у формуванні армійського спорту, створив і багато років очолював курси для підготовки викладачів фізичного виховання.

Він багато зробив для відродження сучасного олімпійського руху, створення теорії і методики фізкультурної освіти, історії спорту, системи підготовки фахівців із фізичного виховання для військових і цивільних навчальних закладів.

Однак, життєдіяльність нашого земляка генерала Олексія Бутовського та її вплив на розвиток фізичного виховання є недостатньо вивченою.

Метою нашого дослідження є: вивчити вплив діяльності О.Бутовського на розвиток фізичного виховання і олімпійського руху.

Предметом дослідження є: друковані праці О.Бутовського у сфері фізичного виховання та олімпійського руху.

Відповідно до мети роботи будуть вирішуватися наступні завдання:

1. Проаналізувати та узагальнити літературні джерела з життєдіяльності генерала О.Бутовського.

2. Дослідити вплив діяльності О.Бутовського на розвиток фізичного виховання і олімпійського руху.

Для вирішення завдань підібрано комплекс адекватних **методів дослідження:**

1. Аналіз та узагальнення літературних джерел.

2. Документальний метод.

Результати досліджень.

Отже, народився О. Бутовський 9 червня 1838 р. в селищі Пятигорці, що на Полтавщині, в інтелігентній дворянській сім'ї. Навчався у Петровсько-полтавському кадетському корпусі та згодом - на теоретичному відділенні Інженерної Миколаївської академії.

У 1871 р.- офіцер-вихователь у Санкт-Петербурзькій військовій гімназії. Викладав спеціальні військові науки, фехтування,

руханні ігри, гімнастику, плавання, стрільбу, розроблений ним курс теорії і методики гімнастики і тілесних вправ;

1888 рік є доволі визначним для Бутовського. Оскільки він - член комісії з організації позакласних занять фізичними вправами у кадетських корпусах створює «Курси гімнастики». Стає членом комісії для розробки загальних основ викладання військової гімнастики в цивільних навчальних закладах. Загалом стає відомим і визнаним в Росії фахівцем галузі фізкультурної освіти, фізичного виховання та спорту. Знаний в країнах Західної Європи.

У 1890 році – запрошений на роботу в Головне управління військових навчальних закладів; теоретично обґрунтовує необхідність отримання військовими не лише загальної, а й спеціальної фізкультурної освіти.

Праця в Головному управлінні військово-навчальними закладами, вивчення зарубіжного досвіду, педагогічна діяльність на курсах з фізичного виховання офіцерів-вихователів вимагала від О.Бутовського різнобічної підготовки: він читав лекції з шведської гімнастики, історії спорту, теорії і методики фізкультурної освіти. Бутовський починає писати наукові праці.

У 1892 році Бутовський знайомиться в Парижі із засновником сучасних Олімпійських Ігор - Пьером де Кубертенем. Згодом бере участь в організації та проведенні Міжнародного атлетичного конгресу. У 1894 році О.Бутовський – член МОКУ для Росії.

У 1909 році Бутовський сприяє відкриттю у Петербурзі Головної фехтувально-гімнастичної школи, де читає теоретичний і практичний курс з фізичної підготовки.

Саме у цьому році за ініціативою Бутовського при Міністерстві народної освіти створюється Комісія для введення фізичної культури - спочатку лише гімнастики - в програму звичайних шкіл, а потім і в інші цивільні навчальні заклади.

У 1913р. – долучився до організації та проведення Першої Російської Олімпіади в Києві.

Для вирішення другого завдання дослідження нами були проаналізовані окремі праці Бутовського, які зберігаються у книжкових фондах Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського.

Отож, у праці "Тілесні вправи у Франції" – підрозділ "Шкільний спорт" майже повністю присвячений Пьеру де Кубертену. Саме завдяки Бутовському російський читач вперше міг так докладно

познайомитися з діяльністю – молодого, талановитого французького ученого, великого ентузіаста спорту - майбутнього засновника сучасного олімпійського руху.

Праця "Афіни весною 1896 року" була перша і єдина книга російською мовою про Ігри I Олімпіади сучасності. В ті роки розповідь про Афінську Олімпіаду була найбільшою рідкістю.

Є в книзі і рядки, присвячені Кубертену і першому президенту МОКу. Досить цікавим є опис Бутовським фінішу марафонського бігу, що став однією з головних подій Афінської Олімпіади.

У роботах **«Система шведської педагогічної і військової гімнастики»**, **«Виховання і тілесні вправи в англійській школі»** аналізується і узагальнюється досвід фізичного виховання молоді в кращих спортивно-гімнастичних товариствах і військово-навчальних закладах Франції, Швеції, Великобританії. При цьому Бутовський виступає гарячим прихильником упровадження різних видів спорту в практику позакласної виховної роботи з молоддю, що вчиться.

У праці **«Питання шкільної гігієни і фізичного виховання на Міжнародних конгресах в 1910 році»** висвітлено зміст того, що відбулося на конгресі. Головував на конгресі міністр народної освіти Думерг. На 12 секціях розглядалися різноманітні питання:

- про об'єднання методів фізичного виховання;
- про статеве виховання;
- про вибір шкільного лікаря та ін.;
- про гігієнічні умови інтернатів;
- про обладнання класних кімнат і пристосування для денних і вечірніх занять;

- про нормальний розклад годин для дітей різного віку;

- про фізичну освіту (подаються цитати із виступу Жожа Демені) та ін.

У роботі **«Що таке фізичне виховання»**, Бутовський наголошує: "Історія нової гімнастики, не тільки в Західній Європі, але і у нас, переконливо доводить нам, яку велику помилку робили засновники гімнастичних шкіл, готуючи в них вчителів з солдатів і, взагалі, з людей низької розумової культури. Це не тільки затримало розвиток питання про фізичну освіту, але надовго упустило саме значення вчителя гімнастики"

У роботі **"Тілесні вправи як предмет викладання"** Бутовський пише:

"Навчати тілесним вправам, може тільки людина, що сама вміє їх робити і що сама випробувала на собі все значення роботи, що повторюється як з боку засвоєння навичку, так і з боку загального його психофізіологічного впливу";

"Учитель повинен мати абсолютно ясне уявлення про кожну вправу, що викладається ним. Він повинен розуміти мету її вивчення, її місце в системі загальної фізичної освіти. Ця мета повинна досягатися з найменшим утрудненням для учнів і з найбільшою вигодою для його фізичного розвитку".

"Для правильної постановки фізичного розвитку в нашій загальноосвітній школі нам потрібні освічені керівники тілесних вправ, керівники, які розуміли б виховне і освітнє значення цих вправ і уміли б викладати їх з найбільшою користю для усестороннього фізичного розвитку учнів. Нам потрібно мати школу, в якій готувалися б такі керівники і яка була б центром для дозволу всіх теоретичних і практичних питань, пов'язаних з фізичною освітою".

25.02.1917р. - Бутовський помер і похований у Петербурзі.

14.10.2006р. відбулося відкриття пам'ятника О.Д.Бутовському в Полтаві на Майдані Незалежності.

Література:

1. Агеев В.У. И генерал Бутовский для России. М.:Советский спорт, 1994.-С. 29.
2. Олимпийская энциклопедия: Изд. "Советская энциклопедия".- М., 1980.- С.246.
3. Суник А. Первый член МОК для России /Олимпийская панорама, 1980.- № 2.- С.12-34.
4. Суник А.Б. Зарождение международного олимпийского движения и российская пресса /Теория и практика физической культуры, 1996, №10, С.8-15.
5. Суник А.Б. Первый член МОК для России //Олимпийская панорама. 1984, №2, С.38-40.

ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ВОЛИНИ

Михайло Мороз, Анатолій Тучак

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Як відомо, туристська діяльність виконує цілий ряд функцій: оздоровчу, спортивно-тренувальну, пізнавальну, екскурсійну,